

Voortgang MasterPlan Kaden

Inleiding

Vanuit de opgave MasterPlan Kaden is in de periode 2004 tot heden hard gewerkt om de boezemkaden op veilige hoogte te brengen. Met enige regelmaat is de actuele stand van zaken gerapporteerd aan het algemeen bestuur. Tijdens de voorbereiding van de (deel-)projecten is zoveel mogelijk gezocht naar het synergievoordeel om de opgaven te combineren met andere opgaven binnen het waterschap en met derden. Budgetten uit het MasterPlan Kaden zijn samengevoegd met andere budgetten tot een totaal projectbudget dat ter besluitvorming aan het algemeen bestuur is voorgelegd. Deze rapportage geeft de huidige stand van zaken weer rondom de opgave zoals deze in het MasterPlan Kaden in 2004 door het bestuur is vastgesteld.

Voorgeschiedenis/eerdere besluitvorming/beheerplan

In 2004 is het MasterPlan Kaden opgesteld. In het MasterPlan Kaden is een beeld gegeven van de huidige staat van de boezemkaden, hoeveel geld er de komende jaren met kadeverbetering is gemoeid en op welke wijze en volgorde (urgentie) de kadeverbetering moet worden aangepakt. Hierbij gaat het om het op veilige hoogte brengen van de kaden op basis van de in 2004 geldende normering. In deze normering is stabiliteit niet meegenomen. Het bestuur heeft hiervoor € 88,8 miljoen beschikbaar gesteld. Met ingang van 2007, bij de invulling van het bestuursakkoord, is besloten het krediet met 25% te verlagen tot een beschikbaar krediet van € 66,7 miljoen.

Bij de start van MasterPlan Kaden werd ervan uitgegaan dat totaal 186 kilometer kaden door het waterschap moest worden opgehoogd. Bij het opstellen van de watersysteemplannen (2009) is opnieuw geïnventariseerd en waren er in totaal 230 kilometer kaden niet op hoogte, waarvan ruim 40 kilometer kon worden gerealiseerd door het plaatsen van afsluitingen.

De afgelopen jaren is een groot aantal boezemkaden opgehoogd of is er een afsluitvoorziening getroffen om het achterliggende gebied veilig te stellen. Jaarlijks zijn in de bestuurlijke rapportages de vorderingen van de diverse projecten verantwoord. Ook is de provincie Groningen, in het kader van hun toezichthoudende taak, jaarlijks op de hoogte gehouden van de voortgang van de werkzaamheden. Naar aanleiding van de hoogwatersituatie in januari 2012 is gebleken dat het Waterschap Hunze en Aa's de goede keuzes heeft gemaakt door het ophogen van kaden en het inrichten van (nood) bergingsgebieden.

Huidige situatie (maart 2022)

De opgave van het MasterPlan Kaden is de afgelopen jaren adequaat opgepakt. Door samenwerking met andere partijen en belanghebbenden, door werkzaamheden slim te combineren en door gebruik te maken van nieuwe contractvormen is ongeveer 210 kilometer van de totale opgave van 230 kilometer kaden gerealiseerd. Op dit moment ligt er nog een opgave van 21 kilometer. De verwachting is dat alle trajecten uiterlijk 2023 gereed zijn.

Voornaamste opgaves bevinden langs het afwateringskanaal Steendam – Tjuchem, langs de Drentsche AA, de Hunze en het Noord-Willemskanaal. Deze projecten kenmerken zich door de betrokkenheid van veel stakeholders en het combineren van meerdere opgaven tot één project. Bij het project Drentsche Aa liggen de kaden (groten)deels op een relatief slappe (veen) ondergrond. Hierdoor zakken kaden 'relatief snel'. Na de planvoorbereiding is duidelijk geworden dat de bepaalde trajectlengte (bepaald zo'n 15 jaar geleden tijdens de opzet van MPK) niet voldoet aan de eisen en substantieel is toegenomen van 5,000 m naar 8,200 m.

Voortgang MasterPlan Kaden

In onderstaande tabel staan alle resttrajecten weergegeven.

Tabel 1: Resttrajecten MasterPlan Kaden		Update maart 2022	Rest (meter)
Trajecten	Onderdeel	Stand van zaken	
Delfzijl	Eemskanaal	Op 1 plek moet nog werkzaamheden verricht worden. Hierover zijn afspraken gemaakt met Groningen Seaports (GSP); zij voeren ook uit.	270
Duurswold	Afwateringskanaal Steendam – Tjuchem zuidzijde	Het project bevindt zich in de uitvoeringsfase en wordt eind 2022 / begin 2023 opgeleverd.	2500
Drentsche Aa	Tussen N34 en A28 kade aan westzijde en in noordelijke deel ook aan oostzijde	Planvoorbereiding is afgerond	
		Zuidelijkste traject is uitgevoerd in 2021. Nu in onderhoudsfase.	1200
		De uitvoering is gestart in 2021 en wordt in 2022 afgerond.	7000
Hunze	Gedeelte tussen spoorbrug en Winschoterdiep	Werkzaamheden zijn gereed en in de onderhoudsfase.	0
Noord-Willemskanaal (in provincie Groningen)	Vanaf de Meerwegbrug tot aan de provinciegrens met Drenthe (wordt uitgevoerd binnen een project van de provincie Groningen)	Westoever van Meerwegbrug tot aan de Oude Aa is in eerste kwartaal 2021 leemdek vervangen door kleidek. Nu in onderhoudsfase.	0
		Westoever van Oude Aa tot provinciegrens is in eerste kwartaal 2021 op hoogte gebracht. Nu in onderhoudsfase.	0
		Oostoever van Meerwegbrug tot aan de Drentsche Aa: de 1e ophogingsslag heeft plaatsgevonden. Na zettingstijd wordt de 2e ophogingsslag gerealiseerd.	2800
		Voor de oostoever, van Drentsche Aa tot de provinciegrens, vindt planuitwerking plaats (in combinatie met realisatie NVO en doorfietsroute)	600
Noord-Willemskanaal (in provincie Drenthe)	Vanaf de provinciegrens tot de brug in de weg Glimmen-De Punt (Groningerstraat) oost en westzijde	In voorbereiding (in combinatie met realisatie NVO en doorfietsroute)	2600
Hunze	Tussenwater Zuid tussen Knijpe en Annermoeras	De kade is inmiddels op hoogte, maar er is onvoldoende ruimte voor het MPK profiel. De waterkering wordt tzt in Beekherstel en NNN project	4000

Voortgang MasterPlan Kaden

		Tusschenwater Zuid verplaatst.	
Hunze	Leinwijk	Dit project is uitgevoerd en gereed.	0
A.G. Wildervanckkanaal	Bedrijfsterreinen	Achterliggend terrein is op hoogte, geen overstromingsgevaar, staat van onderhoud oever (van Provincie) is matig. Doorgeschoven >2023.	0
Hunze	Zuidlaardermeer zuidzijde	Vorbereiding is gestart en loopt mee in natuur- en beekherstelproject Noordma. Planning is dat dit in 2022 in uitvoering is.	650
		Totaal restant	21620

Risico's en kansen

Bij de project-startup van de deelprojecten worden kansen en risico's geïdentificeerd waarbij beheersmaatregelen in beeld gebracht worden en gedurende de uitvoering van het project gemonitord. Kansen worden vooral gezocht in het combineren van de werkzaamheden met andere opgaven binnen het waterschap maar ook met opgaven van andere partijen. De afgelopen jaren zijn hiervoor veel kansen benut. De restopgave bestaat uit "lastige" trajecten. Het is niet voor niets dat deze trajecten nog moeten worden afgerond. Combineren met andere werkzaamheden of opgaven van andere partijen is intensief en vergt een lange adem. In 2020 en 2021 heeft Corona in een aantal gevallen tot een langere doorlooptijd geleid vanwege het ontbreken van fysiek overleg. Naar alle waarschijnlijkheid worden de meeste resttrajecten in 2022 afgerond en Steendam-Tjuchem naar verwachting in 2023.

Extern betrokkenen/extern overleg

Jaarlijks rapporteren wij de provincie Groningen over de stand van zaken. Daarnaast werken we zowel met provincies, gemeenten, Groningen Seaports (GSP) en verschillende aanliggende bedrijven samen om de deelprojecten zo efficiënt en tegen de laagst mogelijke kosten uit te voeren.

Financiën

Bij het opstellen van het MasterPlan Kaden in 2004 is een indicatieve kostenraming opgesteld van € 88,8 miljoen. Daarbij is uitgegaan van een onzekerheidsmarge van 25% (of wel een hardheidstatus van 75%) omdat projecten nog nader in detail moeten worden uitgewerkt. In het bestuursakkoord voor de bestuursperiode 2005-2009 is vastgelegd dat, met ingang van 2007, het project wordt uitgevoerd voor 75% van de begrote kosten wat neerkomt op een beschikbaar krediet van € 66,7 miljoen. Met ingang van 2015 is besloten de uren voor inzet van de medewerkers van het team projecten niet meer ten laste van de investeringsbudgetten te laten vallen. Hiervoor is op het budget van het Masterplan een correctie toegepast van € 1.318.900,- op het budget waardoor het budget uitkomt op € 65.373.653,-. Door het combineren van maatregelen uit het MasterPlan Kaden met andere opgaven binnen het waterschap is er de afgelopen jaren totaal € 4.054.299,- uit het budget van het Masterplan middels een bestuursbesluit overgeheveld naar andere projectbudgetten, waardoor het formele budget van het Masterplan vastgesteld is op € 61.319.354,-.

Voortgang MasterPlan Kaden

De uitgaven en aangegane verplichtingen tot en met 2021 zijn € 53.882.000. Het restantkrediet bedraagt € 7.437.000,-.

Communicatie

Wanneer het laatste traject van MasterPlan Kaden is afgerond zal worden stilgestaan bij dit heugelijke feit.

Uitvoering/tijdspad

De resterende opgave wordt in 2022 verder opgepakt waarbij gestreefd wordt naar een oplevering uiterlijk 2023.

Evaluatie

In 2022 wordt het MasterPlan Kaden geëvalueerd op met name het procesverloop. De inhoudelijke projectresultaten worden bij de afronding van de diverse deeltrajecten geëvalueerd.

Nieuwe stabiliteitseisen boezemkaden

Uit de (eenvoudige) toetsing op hoogte zijn de maatregelen van ons MasterPlan Kaden (MPK) voortgekomen dat in 2004 is vastgesteld.

Van 2018-2023 loopt de tweede toetsingsronde voor de regionale waterkeringen, waarbij er niet alleen wordt getoetst op hoogte met een standaardprofiel, maar ook op stabiliteit.

Mede vanwege de risico's voor de waterkeringen vanwege aardbevingen is besloten de toetsing te versnellen.

Volgens de afspraken met de provincies moeten uiterlijk op 1 januari 2029 alle regionale waterkeringen voldoen aan de stabiliteitseisen.

Het afronden van het verbeteren van urgente kadetrajecten die voortkomen uit 2e toetsingsronde is eind 2027 voorzien (WBP 2022-2027 actie 5.3.3.).

Nadat de toetsingsresultaten zijn verwerkt in een globaal plan komen wij bij u terug.